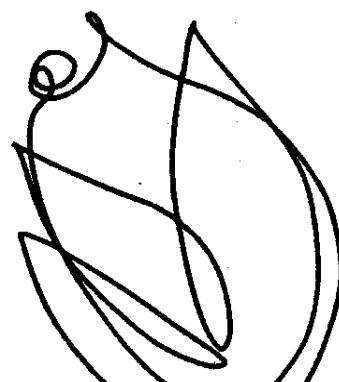

Jan Křesadlo:

Kníha sonetů

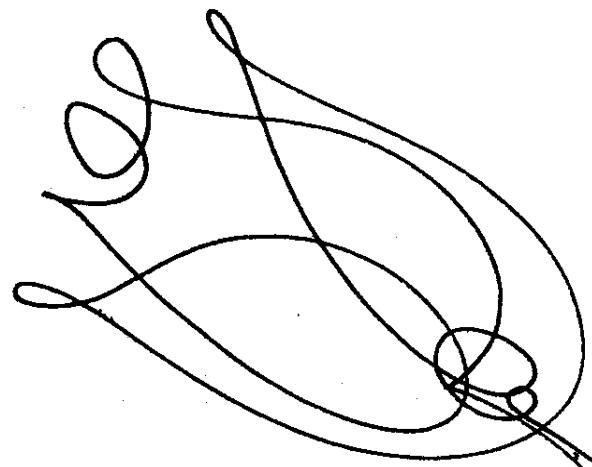
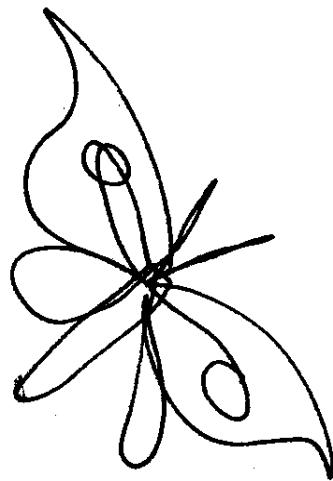
100,-

anob

~~Z~~planělé formalismy

Deset polosurreálních
sonetů.

23. 3. ~ 89

Eře k narozeninám

~ [Na závra rýmy: 7a, 7b.] ~

I.

Nad propasti hvězdy zobaje
česu vlasatici zlatou kštici
velblouditou hlavu zvedáje
mezi obryny a trpaslicí

Prázdnem oblohy jež modrá je
plynu v srstle funebrálních svící
v tomto světě čáky nemaje
po levici ani po pravici

Hledám korutnu Šejkau/
mrtva je

zduchověly struny neznějící
v jejím dříše sídlí hrobařci

Po hřbitovech chodím kulhaje
pod Katovskou Kápi skrýraje
svoje oči růže řeravici.

II.

○ jak přízračné je hodin znění
s kryté ve bronzové kampanile
řeka krystálových zapomnění
plyne modré zelené a bílé

✿ ležající mnisi každě chvíle
narážejí věžím o ostění
v žmatku jako ze sna vyjevení
bzuci ospale a podnapile

Archimedův bod jenž nikde není
neumožní přece podepření
ani velké ani malé sily

✿ liliovou hlavu novic chýle
oddává se přízračnému snění
které bloudic nedochází cíle.

III.

 heraldických potvor mumraji
podoba má grýfokentaurová
neslyšně je vyznačí na kraji
polykajíc nesmyslná slova

Letem podobna jsouc lyžáji
před tam kde vybuchuje zvona
jiskřici do zlatoplatinova
v baně kterou jiné nemají

Bůb jenž narodil se ve stáji
měl by na svět přijít že se znova
krákoravá slova prorokova
ale vrátit se mu nedají
neboť davy stále žvědají
na korouhvích roucha Satanova

IV.

• jako sfinga ve tmě granitu
pythickými slovy jako ve snu
značím průchod šerých ambitů
jimiž bloudím až snad přitom klesnu

Avšak ještě nežli někde zesnu
v chodbách složitých těch závitů
chtěl bych na Tumírském vanytu
opěnovat vdečkuplnou vesnu
která neví o mém pobytu
v temných kryptách: až snad dojdu k česmu
vyšplhám se po rosnatém rdesnu
které poskytne mi jáštítu
až pak stanu věže ve štitu
a má fuga vejde ve svou těsnu.

V.

Ukádá kudy kráčí tichý mnich
černý za ním kráčí ještě jednou
mezi stvoly zelenavý smích
mizí v nepatrnost neohlednou

Když se v noci němí ptáci zvednou
ze svých rodných hnízdních bílých lich
jejich průvod táhne v dálku tich
neslyšnými šíky nad rozhlednou
jako duše dávno zemřelých
které na své mobily si sednou
Zdá se mi že jsem snaž jeden z nich
moje srdce v lampách náhrobních
tříše boří zimní nocí lednou,
truchlic nad fracenou duší bědou

VI.

Jednorožec kde si v komíně
větrnou tam růži pojíždíaje
skubrá o panenské nevině
za soumraku bílý kámen taje

Průbledný květ rálich rozvíráje
kvete znova v každé hodině
která pouhým okem nevidna je
ve spektrálních stínu rodině

Mramorová bláva bobyně
obsahuje živných záhad taje
havran na ni sedá krákoraje

V modrojasné mořské hlučině
skleněné se kore užině
Neptun na korály varhan hraje

VII.

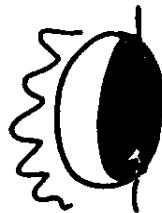
*H*osnická je černá Venuše
tělo zlatým prachem posypané
její zlaté rouno do dne
nad spicími domy žhavě plame

**H*vezdy jako zlaté moruše
vyplovují vločky netuše
co se chystá neví co se stane

*B*aba jaga sbírá do nůžek
drobné hvězdy spadlé zatoulané
avšak některé už nedostane
na barinách, také na sušte

*T*ichém noci temně blaho kane
skryté v neslyšchané poruše.

VIII.

hněm studeným když luna hoří
žnějí cvrčků celé armády
Rteré vystřídaly cikády
když se slunce potopilo v moři

Každý večer ~~Bůh~~ ji nově tvorí
aby jejich světel dohad
oblažily tiché nomády
Rteří se jí nábožensky kori

Bílá luna vyšla na nádvoří
kontemplujíc svěždne zahrad
o podstatě světa dohad

Rteré žádná fakta nepodporí
avšak lunatici duchem chorí
přeskačují přes zed zahrady.

IX.

○ pánek mrtvého se želená
o půlnoci plána na svém hrobě
jako paroh důst jelena
Rtečka žhmatňuje se v noční dobu

○ Mrtvý básník unikaje zlobě
libá andělova kolena
stěnají jak sra střelená
věncem fialek své skrání zdrobě

○ Jeho důst nevykoupená
nechce přebyvat v hrobni krobě
mezi červy shinile při ulrobe

○ Ráno jenom tráva zvalena
odložena na hrob halena
o těch tajných věcích noví tobe

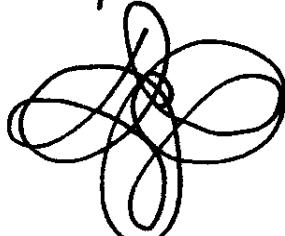
X.

Za nočí violy když tiše hrají
v postupech šerosvitných harmoník
tu můry hledká křídla otírají
o srdce která urychlěně bijí

Lilie zlaté skladnějí svou šíji
nad ztemnělými fládihami v hřeji
pod nimiž snad je tajná zpráva tají
a radostná až decifrují-li ji,

Blaživý upír do sroku se vplije
jež dobrovolně pro něj umírájí
v rozkoší nikdy nepoznaných ráji
jstě zaznamenáno již v staré daji

Cbíšník končí touto elegicí
sonetu deset, které divně nyjí.

Fischlovske' sonety
[na 82 , 63 rymu]

I. Sonet na fischlovský Sonet.

Těžký je sonet syna Israele,
jenž vyžaduje osm a šest rýmů,
však chci se do něj přece pustit s měle
podoben akrobatickému mimu,
jenž nemá žádné pevné klobuby v těle,
aby byl schopen cirkusových sprýmů,
až diváky své jimi rozvesele
ve vlastním srdci cítí chlad a žinu.

Za veršem verš již na papír se stěle:
sonet se tvorí tak jak náleží mu
a brzo vzkvete v úplnosti celé.

Tak našel jem si svého učitele
až v israelských diplomatů teamu.
Atento výklad atžde stojí v čele.

≈

II.

SČESTNÍ BOŽ.

Tak chouře bledá perlť dekadence
oblévá řadu okřídlené panny,
s křídly, jež zvedá průhledně a tence
tak jako výška sítovité blány.

Tu požírá tvor jakýs nevidaný,
bez křídly červ, tu ženu okřídlenec,
má hlavu draci a spár rozeklaný
panna v něm mizí jako lžice v sklence.

Snad drak či netvor mstí se na milence,
jež chtěla zhatit jeho tajné plány
a polyká ji jako odsouzenec;
však nemám ani dosti elokvence,
bych popsal tento pohled nečekaný
či scestnou fantasií pomatenec.

III.

Sonet na cizí thema (V. Stutzig)*

Ach, kdo to hrál, ach, kdo to hrál
 nad lunou leptanými stíny
 když měsíc nad střechami stál
 modravým víнем noci zpítý,

a akord za akordem val
 na měsice štít věkovitý,
 jenž ozvukem strun vibroval
 když hudly zpěv svůj pospolity.

Ta hudba čistá nad křištál
 jiskřila průzračnými svity
 tajemství žití tajných chval,

a měsíc jako svatý grál
 stál nad střechami obrovitý,
 když z houslí zpíval Percival.

(* Slova píezata z původní básni jsou zde podeřízena.)

IV.

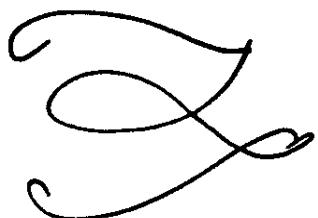
Pamatce Jaroslava Vrchlického

Nad vaši bustou: Mistře, jak to říci?
Tak jak ta socha že jste klidně stál,
když na vás dorazeli trpaslíci
a v tváři se vám nehnul ani sval.

Své verše plynulé jste tvoril dál,
když skřehotali mikrotalentici,
co nebyli vám ani pod zadníci,
a pořádali zlobný karneval,

oblužné masky, jedy plivající
vás stavěly před směšný tribunal
a potřásaly houpou makovici,

však král jste, slunce proti jejich soici,
a kdo kdy po vás česky verše psal
poznal vás hlas ve vlastním hlasem nici.

~ 17 ~

V.

Rara animalia ♂

Tak jako výáčni brouci žárlíci,
parthenogenetičtí, pestří mlaci,
neznáme můry modrojasných nocí,
jsou výáční dnes i praví dásnici,

ti, kterým plamen, v srdci hoříci,
jak rozsvícená svíce před vánoční
tichounce zpívá slova tajné moci.

V průvodu lidských pestré směsici

zlomeček tvorí zrakum mijici,
nelze je téměř najít bez pomoci,
jedince, skryté mezi tisíci,

a ještě nosí masku na líci,
aby je snadno nepoznali saci
žákyšli, zlovolní a žárlíci.

Únik

Básník se opatrně kradé z dříví,
podoben stínu, s temnem venku spývá,
aby ho vertikální prosáteří
nestahli z kružce za vědomí, živá.

Neb jejich banda proradná a lživá
by nejradejšího spočila po večerí,
jsou suroví, a blázen, kdo jim věří,
to vidí každý, kdo se na ně dívá.

A proto tam, kde želeně se šerí,
se v jeskyních a stržích básník skrývá
bedlivým okem přistupy k nim měří,

a jeho duše v modrojasmém peří
za nocí při lunární loutně zplvá
ostatní vzácné, nevidané žverí.

VII.

Sonet na dva rýmy, na dva dny i jí věrš

Když vzpomenu si na tebe,
o, druh vlasti má,
mě srdce uždycky zatolí
a radost ubývá....

Neznámý pachatel
s letové frakce.

Kkdyž vzpomenu si na tebe,
ty, druh vlasti má,
ta vzpomínka mne zazebé
a divně dojímá,

že nemůžeš žít pro sebe,
a že tě objímá
Asíat se svým stříbrnýma
rukama hnusnýma,

a do smrti tě kolébe
vražednost neprímá,
a div, že tě už nevstrebí.

Zádejme pomoc od nebe
k vítězství nad ním.

Rozsvět se, temný Erebe!

Astronaut

Beztížné plynů Záhadným svým žitím
 tak jako plavec v kosmické své lodi,
 a k neznámé se galaxii řítím,
 proč, vyložiti nikdo nepochodí.

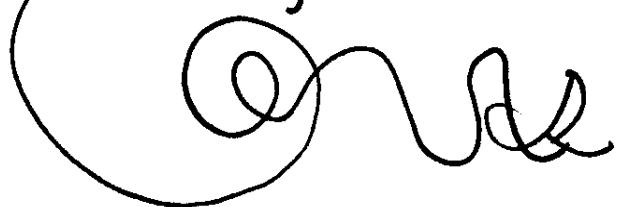

dražem jasu, jenž se v slunci rodí,
 jak drobný prášek třpytivě se nítím,
 vybaven nepochopitelným bytím,
 vůli, jež věci vytváří a plodí.

Prázdnotě, která vzkvétá hvězdným
 [květinám
 skupině mrtvých lodi má rojenodí,
 neb vyhozená těla vždycky chytí
 do silokrívek, nápodobných sítí,
 a v moje gravitaci kolem chodí:
 Tak na cestu si mrtvolami svítí.

Sonetová parafáze na vlastní básně.

- V čemě modrolesklém broučím krunýři
leží mrtvý rytíř spanilý a bledý,
jeho útlé prsty, rovny vějíři
jemně objímají černé přilby hledí.
- Zlaté písmeny na rakve kropíři:
non dicit sed esse, ještě naposledy
matným zlatem ve svěc světle zahýří
než po tom hestu zmizí všechny sledy.
- Večer netopýří křídla zavíří
západním tam oknem jako na výzvědy;
jsou jen nesködni, či jsou to upíři?
- Chóru rekviem se zpívá na čtyři
hlasy. Pěje sbor tam zakuklenců sedí
tomu poslednímu večně rytíři.

X

Sonet o nemožnosti komunikace

Sloďodravým světem kráčím jako němý
a moje kroky znějí prázdně, hluše,
dočela sám jsem mezi lidmi všemi
a jako v lávce cítí se má duše.

Ať mluvím květnatě ačko svě
jsou moje slova jenom zvuků vjemy,
pro tupý dav, jenž kolem mrtvých klouče,
co padli na dleždění zavraždění.
[k zemi.

Tak neskrutečně, postmortálně, je mi
že složitě a ani jednoduše
se nelze dohovorit s lidmi těmi,

když průvod ptáků mává perutěmi
a, rovní gigantické poletuje
mezi živou a oblací zemí.

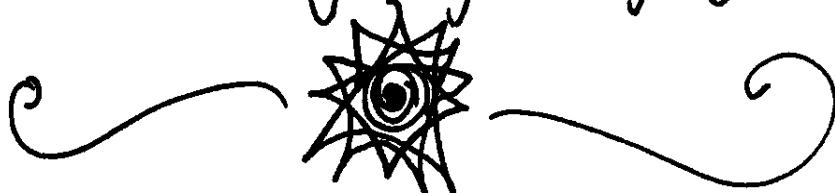
Sonety na tři rýmy.

(6a, 6b, 2c)

I.

Sonet o přestrojení

Jako člověk, který ve fraku
~~až~~ tváří máje ptací masku
 ukryval se v hejnech tučňáků,
 jak jsem o tom slyšel starou žkazku,
 v davech černobílých paráku
 tichý, nevyslovil ani klášku,
 aby vyhrál uzavřenou sázku,
 že svým známým zmizí ze zraků,
 tak i já, před zraky svazečku
 nechtěje být šaškem na provázku,
 zůstat volný, skrytý, bez úvazku,
 halil jsem se hřívem klupáku.
 Ve stálinské pouště mrazné klusi
 verše říkal jsem jen svojí duši.

II.

Půlnocní žalozpěv.

Když k půlnoci se blíží ráfie
perlovým svitem moje duše hoří
v zelených slujích melancholie,
kde přebývají draci monitorci
jak na dně nikdy nezbadaných moř.
Tam svítí duše m'a jak lilie
plamenem, kterým jasně bílý je
a drakové se tomu květu Rorč.
Ten plamen její štíhlý každich fyori
když zpívá neslychané není
o životě, jenž příliš krátký je
a nikdy bez žalu a bez překorči,
a v tajných slujích podzemní fi draci
slyší jak ve skalách se zpěv jím ztrácí.

III.

Tržiště světa.

Před mrákou boudou na tržišti světa
Opicák Rehoř, skrčen na židýšku,
na podzim, v zimě, za parného léta
i na jaro svou sprádu hafmatilku,
a neustane ani malou chvíliku,
a jeho duše mrzutého kmetá,
ač jinak umí stěží násobilku,
pozná, kdo nad průměr a výšnost vyletí.

Tu žaruďlou si sáhne pod prdyšku
a smrdutým hned lejнем po něm metá,
jež skryvalo se v jeho útlem tříku,
tak ponížit chce mráká fato skeť;
leč básníkova duše posvěcená
nemůže býti lejнем zasazena.

IV

Galský podzim

O, jak svraštělé jsou tváře upíru
 uvnitř ořechů se zjevují,
 osa země trčí v prázdném vesmíru
 odkláňejíc slunci nás i polovici.

S tváří nosatců a nebo tapíru,
 s neviditelnou však každý svíči,
 stínoví se řadem těsnou trpaslíci
 pítvorní a nevidání nad míru.

Jsou to d'rollinairovi zákajníci:
 v dlouhém chorovodu a neb špalíru
 do hřbitovních vracejí se kvartýry
 z města po skončené veselici.
 Nebot' všichni zpátky do svých hrobů musí;
 popadale' listí je jak nohy husc!

α

I.

Magický plamen.

V skalní štěrbině se plamen pramení,
cosi v jeho nitru neznatelně živí:
Dusť salamandra v tomto plameni
dosud přebyrá a je tam ještě živ.

Zlati, modrosti a zelení,
která do fialovosti splývá
tento ohně tichý magický jen kryvá:
pohližíme do něj jako znamení.

Tak se do plamene básník dosud dívá,
který, zdá se, tvorí paroh jelení:
V dlaních podepřená jeho hlava snídá
ocírává od něj jasné zjevení.
Ale plamen pouze jeho dusi kodi
dává vlastně vlastní tajemství své hradi!

VI.

Slovanský podzim.

Duše člověka se vznáší jako dým
v nedohledném prázdném nebe mizející:

V dýni nepatrný svatý Jeroným
žije tak, jak jiní velcí poustevníci,

s nepatrným lvičkem kručeravým svým,
s nepatrnou lidskou lebkou na polici,
jež je pouze zrnka hrachového živu,
skryvajíc se před žobákem Rosovým,

abž žití mrtvých je pusté a plné
mlh a vln, abž vlny svaly vlny
přebíhají a vlny svaly vlny.

Vítr zdá se křišťalovým věžovým,
které k bledě modré obloze se vypíná.
Na zahradě voní jablka a hliná.

VII

Noční melancholie.

Zimomřivé světlo dosud po půlnoci
v úzkém průplavu se dloze odraží,
oprýskaná dřeva v boudách garáží
slepě žírají jak gigantickí moci.

Mrtvý černoch z kláves tóny vyráží
tlustých hnědých prstů mechanickou mocí,
disonance jsou jak střepy vitráží
jako žluté hvězdy v zelenavé noci,

levou rukou v base vlně přiráží;
venku mrholí, je těsně před vánoci,
osamělý piják s dlouhou visáží
zdá se zfracený a zcela bez pomoci,
vída důšť ryb, jež vrhly do hospody
z vnitřku průplavu a fánčí chorovody.

VIII. Synesthésie ⑥

Mrchopevci v strunach kytary
dusi dívky, jež, o tělo skonu,
sídlí v sopránovém saxofonu
prozpěvují obřad prastarý,
nicméně z nich dělají somáry
světák v saxofonu barytonu,
který sice podobá se slonu
avšak předčí tyto nezdary
cvíkem elegantních sedadonů,
neboť vzletá ze zlatého zvonu
zkrouten v melodickej útvory
opojné jak vína poháry,
faleč vzdusná žena, vytážená
z nástroje, již klesá oznážena.

IX

Astronaut,

.... Otočkar Brézina mi sice jednou řekl, že jazykem slovenským není možno říci žádnou vysokou myšlenku.....

Jakub Denl: Zapomenuté světlo
str.49

Ako oči nesmierneho páva
vesmír horel svými hviezdami,
plával som v nich tichý, neznámy,
plála dálnych svetov večná sláva.

Do zelenia, žltia, do kraváva
hviezdy nad námi i pod námi
pozerali svými očami
zhoru, zdola, zleva ako z prava.

Os tých svetiel fočila sa hľava
keď som s rozpätými pažami
prepadal sa hlbšie do tlama
vesmierneho prázdnia do modrava;
v chôroch hviezd aj moja duša znela
odputaná od ľahkého tela.

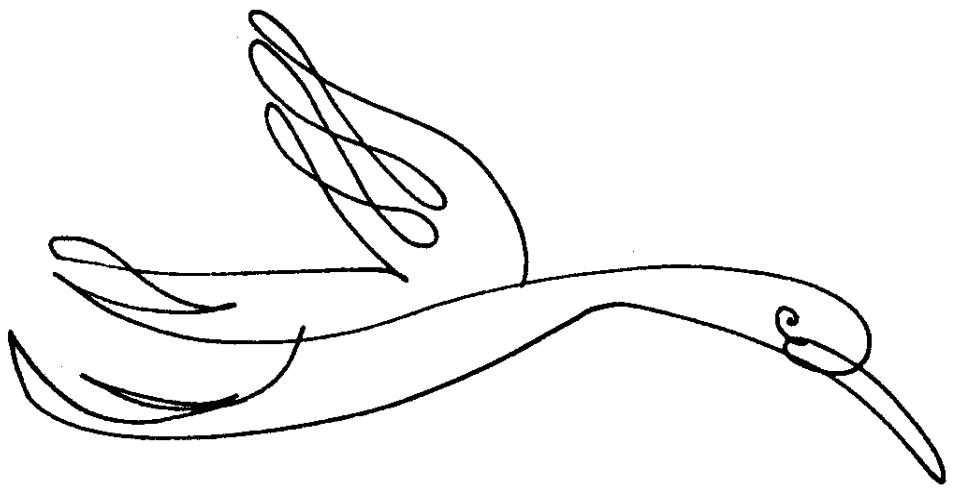
X.

Sonet o skončení dekády.

Nyní tedy končí další dekáda
sonetu, ta třetí, co je na tři rýmy,
jimiž lzeť také tato zahrada
osázená verši přesně stříženými.

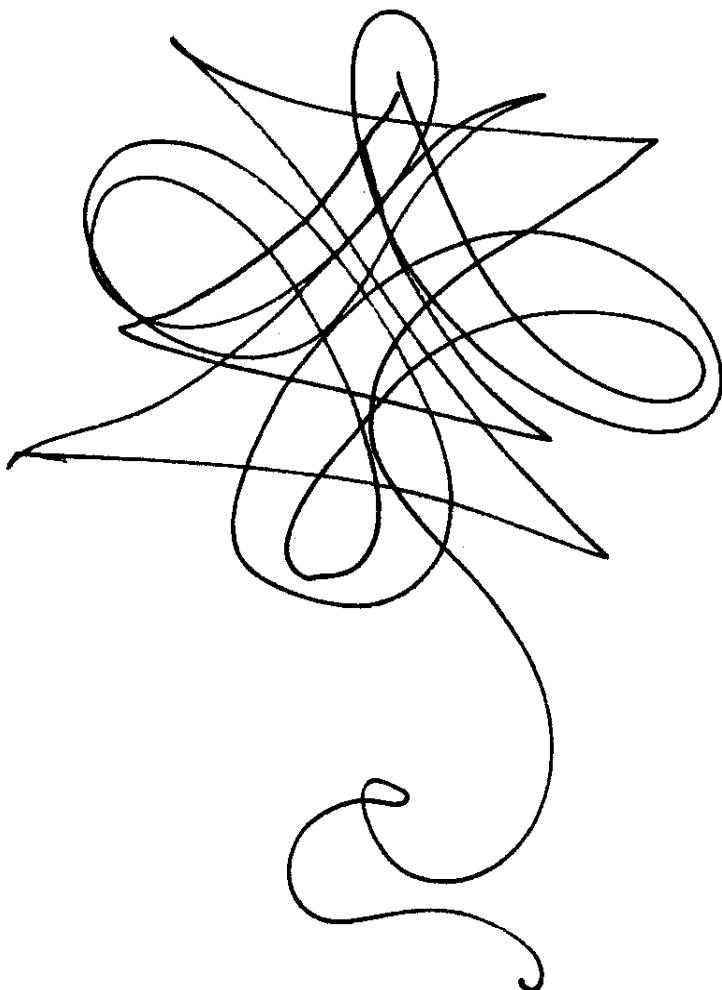
Rádek za rádkem už stránku pokládá,
za rýmen jde rým a slova sledy svými,
mnoha drobná šárada i žáhada
řeší se tu slovy vhodně rozzenými.

Na všechno, co končí, smutek dopadá
milujeme věci, loutice se s nimi,
jak jdou jara, léta, podzimy a zimy
vždy je naše duše ztráci nerozdíl;
proto dekádu jež teď je stárlý skutkem
dánské dokončuje s neúčitým smutkem.

Sonety na čtyři rýmy,
tzv. miltonovské.

(4a, 4b, 3c, 38.)

I.

Trosky

Na palubě frýsek světla jak ho známe
pokácené sloupy břečtan ovíjí,
slunce, obcházejíc říkmonou rafii,
prstem stínu kreslí žnaky času známe.

Prochází je vodou, paprsek se zdáme,
ozářuje listy valisnerii,
dole, pod luppeny rodnické lilií
ponoření, sobě obovští se zdáme.

Na roubení studně Kristus bezhlavý
stejně bezhlavé již ženě ze Samari
così důstojně a tří vypráví,

avšak dál v parku nazí bozi žáří
s prázdným pohledem a s bezvýraznou tváří
je samozřejmství drobných pohledů!

α

II. Na okraj literatury

V řadě uznávaných dnešních básníků
vypadají všichni více méně stejně,
když své vertikální prosy neschvějně
balancují na konečcích jazyků,

uniformní jako neřest návyku,
kterým pubescenti hřeší neverejně,
mají dokonce i stejnou fopiku
kterou pěmilají v jedno stejném mlejné,

totíž jak je naše existence hrozná
nejenom ta česká, vůbec světová.

Jeden od druhého se jen stěží pozná:

Je to ovšem jenom macha faktová
stále k disposici, dávno hotová:

Všichni jsou jak zrnka jedinečného hrozná.

III

ବ୍ରଜପିଲ

ଗୁଣିତ କୃଷ୍ଣମହାପାତ୍ର ଏବଂ ଉତ୍ସବାତ୍ୟୁତ
ଦେଖିଲେବେଳେ ମନୋମନୀ ପାଦ କୃତ୍ୟତ୍ତବ୍ୟତ ଉପରେ
କାହିଁ ଥିଲୁଛି କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

କାହିଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

IV.

Strášák

Na dívčém kníži se boukyváje,
tvoren starým šetstvem, stojí strášák v zeli.
Zpoza klobouku se na svět divuje,
jak říká důje vězne z pomyslné cely.

Němě stojí v poli, neustále bdejí,
pozoruje lidí divné mumiadje,
večny karneval, jenž miji, skuhrají
tvary měnící se stále, po den celý.

Jako hadru kus se na svém dřevě kryá,
jak prázdná blána bez poletuchy
jeho vlastní pravčno úplně se skryvá
v odložené, staré šaty, poletuchy,
avšak nikdo o tom nemá potuhy,
že si uvnitř zpívá jeho duse živá.

IV.

Horské pouť.

Na vysoké hoře, ve vřesu a kleti
kráčím galerii živných kamení:
na objoru matné hory ještě větší,
na kamenech živná tajná znamení.

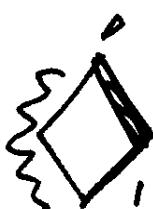
Horský ručej, jenž se v sněhu pramení
prozpevuje fajnou rituální řeč
písce o neznámém, skrytém nebezpečí,
nebo možná o smrti a spasení.

Pozvedaje oči, hledím na oblohu
jež se sedomodře klene do jíra,
na kamení kladu opatrnou nohu,
vítr průzračný se do mne opírá,
kráčím stále vzhůru, vítr, nevira,
zdali dostanu se k neznámému bohu.

L

VI

Hypnagogie

, jak velebná jsou křídla pterýánu,
když je na svá hradovisko vracejí,
fosforeskujíce modrou nadějí,
která vzkvétá nejvíce pozdě k ránu.

Vida okřídlenou mořskou pannu
prodírat se libitě vzdusníkem pěřejí
vrchní pterýán, jdež více hydroplánu,
rozvírá svá křídla stále mocněji.

Všichni letouni se na svá místa vrací
dříve, než se věžní strážci probudí:
pteryáni, sanči, meluzíny, draci

jakžto i jiné plámeně obležení.
Jiskře mrtvý rytíř s růží na hradi
pyká z neřesti dlouhých generací.

Hybris catholica

{ ▶ Pouznašte nosy, důležité strojí,
že prý, konajíce vojské umění
spolupracujete v stálém stroření
a až dokoná se, stanou se z vás boží.

Nudi, nudi vaše vertikální prsy,
beznadějně prázdné, nudi k zbláznění,
jen slov s prostých občas pádne zapomenuté
Zesmrdí z té nudy jako lejno koží.

Odňal, odňal, odňal, odňal nám Buň zpěvy
není pochyb, není, že jsme zhřešili,
není básníku, jen ztrap pyšný zjevy,

at' se nikdo, nikdo, nikdo nemýlí:
Všechna poesie zmizí za chvíli
Z národa, jenž svoje pěvce ctiti neví.

Lekce z Ornithopsychologie.

O savaně kráčí tlupa žoboroží,
 druh Bucorvus caffer; v tlupě rodinné
 krmi všechni svoje mládě žedinečné,
 pouze dominantní pár se ale hraničí.

Když však mladý samec otce svého složí,
 ke své matce se pak vlně přivine,
 zplodí další mládě — tlupa nezhynce,
 což je zdá být hříčkou čerti snoub doží.

Nebot podle Junga oidiopovské snahy
 plati pouze tam, kde žijí žemité,
 arijice že Freud jen skádí z jejich dráhy:

důl žoboroží plémě žemité
 uskutečnu rypadlo jak Israelité,
 což se zdá té tesi dodávat ráhy.

~43~

IX

Tajná refetace

Na hlubokých noci mechovité stíny
 rozkrétají v květy dívce žádoučné:
 jsou to lílit a ružičky průzračné
 které matné horí jako plamen sinný.

Tak, jak běžné květy vyvstávají z hliny
 tyto rostou ze tmy stínů průzračné
 a tak rozvěcuji prostor nehostinný,
 kde nebylo žádne krásy vyznačné.

Duše spících panen z paláci i chýší
 pílekají na ty květy skleněné,
 seštět jejich křídél ucho sotva slyší,
 pijí oněch květu šťávu plamenné
 a pak opět mizí v modrojásné výši,
 dráve, než se bílé ráno rozklene.

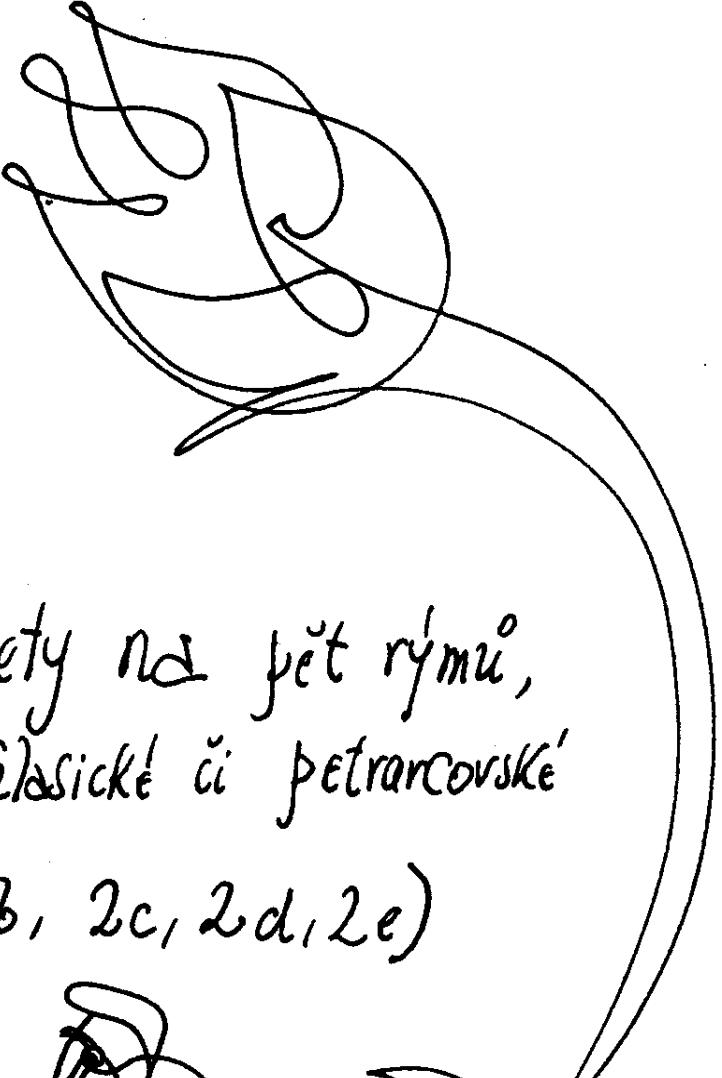
X
Kouzelný píšťalka
(památky Edwarda Leara)

Kuklavě kráčí londského Hoda,
na hlavě klobouk cylindřitý:
V přední části kalamity
sou dva začaroval do psa

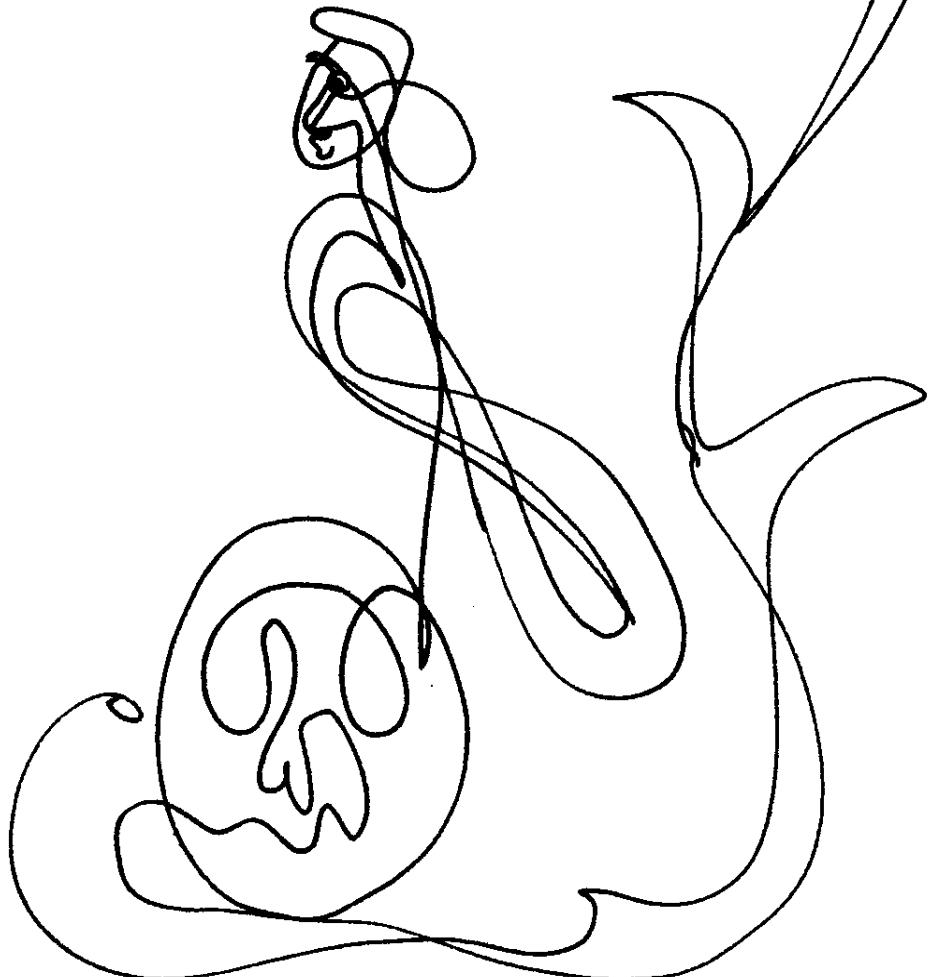
stodem Euthlyophiopsa,
jenž v řiti sumrýje se skrytí.
Nemá již pocit z cíty,
může si zpivat hajsu hosa.

Tak spokojeně městem kráčí,
svou duši na řeteze vedá:
J kdyby přepadli ho práči
ne postihne ho žádná žádá
neb bezduchost mu trpět nedá,
což ke štěstí mu zcela stačí.

J

Sonety na řet rýmu,
t.zv. klasické či petrarcovské
(4a, 4b, 2c, 2d, 2e)

I

O smrti a vzkříšení

Až v mojích prázdných očnicích
se budou červi pelesití
a nad mou hlavou život kvítí
vibrat bude v řapících,

Kruh hodin, zlaté zářící
nevýřknutelným klidem kníti,
chtěl bych jen jednou porušit,
opustit mrtvé, povstat z nich.

Jak javorová melodie
pisně, v níž moje země žije
chtěl bych se projet po kraji

- a divat se na hospodáře
- a dětem na růměné tváře
- a jablká, zda dozrají.

L

 les

Má duše pod strání se zimomřivě choukí,
 a ještě včera dobré bylo mi,
 hlas kukačky je modrou autou houkí,
 se kterou echo pinká o stromy.

Cert lesní vchází v skalní polomy,
 má černou tvář a bílé oči poukí,
 trouchnivý parč na půl vylomí
 a hledá duše třepotavé, jsou-li.

V průsecích prostorů se hojí ozývá,
 podoben průhlednému holubu,
 má duše trne jako neživá,
 prázdné a duchovité halali
 se kdesi dávno tříší o skály
 a bílý choros roste na dubu.

III

Metamorfozy

Hlas hodin čtverhranný se dává v klus
a pleskot křídel v koutě lesa uzlyrá,
jsem Brachymelocynocentaurus,
což znamená: Kentaur s tělem jezercíka.

Prvěžně všechno zaniká a vzniká,
tak, jak to ráže demurga vklus,
čas vývrelin, čas krystalů a druh:
zakletá důše v osmiseném pyré.

Tak bylo vždy a tak se neděje,
lomí se světlo v čistých hranozech
a v prostoru již zejí večeje,
rodi se krystal, který nevěžní
a modrá zvonice již nově zní
holubi zvou drobty po stolech.

IV

Noc protinožčů

 Sosnový lesní sosák rozvíjí
a hebkost kůidel srstnatě se ježí,
zlatistost tygrovaných lilií
je jiným květem překonána zteží.

Za nocí můry tančí kolem věží
a uvedají sochám na říji :
Ohnič muška - lysaj straší ji
a dole potok zelenavě běží.

Půlměsíc podobá se jarošeti
a dorůstá je, vychází až k ránu,
v mechoví Ronojí se tajná objeví,
zrcadla jezer, mnohonádobí
rtut bradavic, plavoucích ve měsíci
je rozkládají na západní stranu.

α

IV Estetika let třicátých.

Prázdné jsou oči Bohů na terase,
z nichž Diana zahouká do chodeb,
prasečí měsíc v liliích se posle
a Rothurny už kráčí po schodech.

Plaskají v nekonečných pochodech
po imaginární a tajné fráse,
v jezírku nymfa bíle zjevila se,
nejasno, zda to tělo nato dech.

Prázdný je zámek, ozvěny v něm bydlí
a pavučiny, střepy soch a prach,
pavouci meditují nad asidly.

Kosmický prázdný profil Apolóna:
snad je tu dosud tajný obřej Rona,
či odkud jinak číslo by ten strach?

VI

Commemoratio vivorum
 [L. K.]

V

Zámecké kapli celebrouje duch,
 mající místo hlavy půlměsíc,
 v průzračném prázdnu, avšak neděsic
 probíhá mše a v chlebu uznává Bůh.

Tak

děje se, co roků spěje kruh:
 děč místo není známo to děsic,
 vždy by vás do ochrany oběsíc,
 jehožto vlastní element je vzdach.

Na hranách zelených se mlha rozposuší
 a hřeben kohoutí je druhem potravy:
 velbloudi meditují na pouštích:

Zpěv stupňů odpovídá ježek ježatý,
 pokorně klečí kněží u paty,
 za finco celebrouje bezhlavý.

L

VII
Obsecvie

Rozeklané skály, které žhnou a studí
lysé, vyprahlé a nic tam nežije,
básníkova duše v mojí prázdné hrudi
leží připravena na Obsecvie.

Znejí spektrální a vzdušné není,
které decentně a nenápadně nudí,
avšak mrtvou duší už to neprobudí
neboť zahynula bez poesie.

Spektrálními sbory vesmír kolem zpívá,
oči hvězdných vlků hledí z propasti
duše mrtvé duše postmortálne živá

těší se, že bude nad nás poslat jim dán
a po hvězdných ročích nelitostně štvára
do nejuzdálenějších kousku oblastí.

x

Noční chodec

Kdosi kráčí nočí se čtverhranou hlavou
do zelené vlhkou mrštnou ulici
Uvída z města ven se brouždá vlhkou travou
Ještěm, rumištěm a smutkem vonící.

Kde si v mokrých kerich znejí konci,
zde se podivně a jako před popravou
pulměsíční veprí se svoji lysou hlavou
mezi stébly trávy stojí zadíci.

Ctverhranohlav divně, opatrně kráčí,
jeho nohavice vlhka tráva smáčí:
Je to uřák, či lupil, je to sebevrah?

Snad jde pohřbit v láhvvi žalavou svou lásku,
snad jde vlhkou nocí jen tak na procházku,
nicméně z něj číši neurčitý strach.

IX
Nadávky

Bahndčí! Bažinníku! Bezhrotíku!
Blýskáčku! Bodlásníku! Bréhdcí!
Hloubačí! Jařmíku! Holorítníku!
Dazule! Dřevohlode! Chlupdčí!

Kolmočelníku! Loďce! Stehnáčí!
Kuláku! Křivonožče! Mršníku!
Trojáčí! Hbitče! Uzkorítníku!
Hnojníku! Vřetenostechníku! Skálačí!

Třebulovníku! Norče! Červojroute!
Šíraštítíku! Chrouste! Vrtáři!
Vržníku! Vřbohlode! Hrofáři!

Jemnokřídleče! Trnče! Květožile!
Temníku! Líkohube! Lejnomile!
Hrbovokrovečníku! Lejnojroute!

Epitafion.

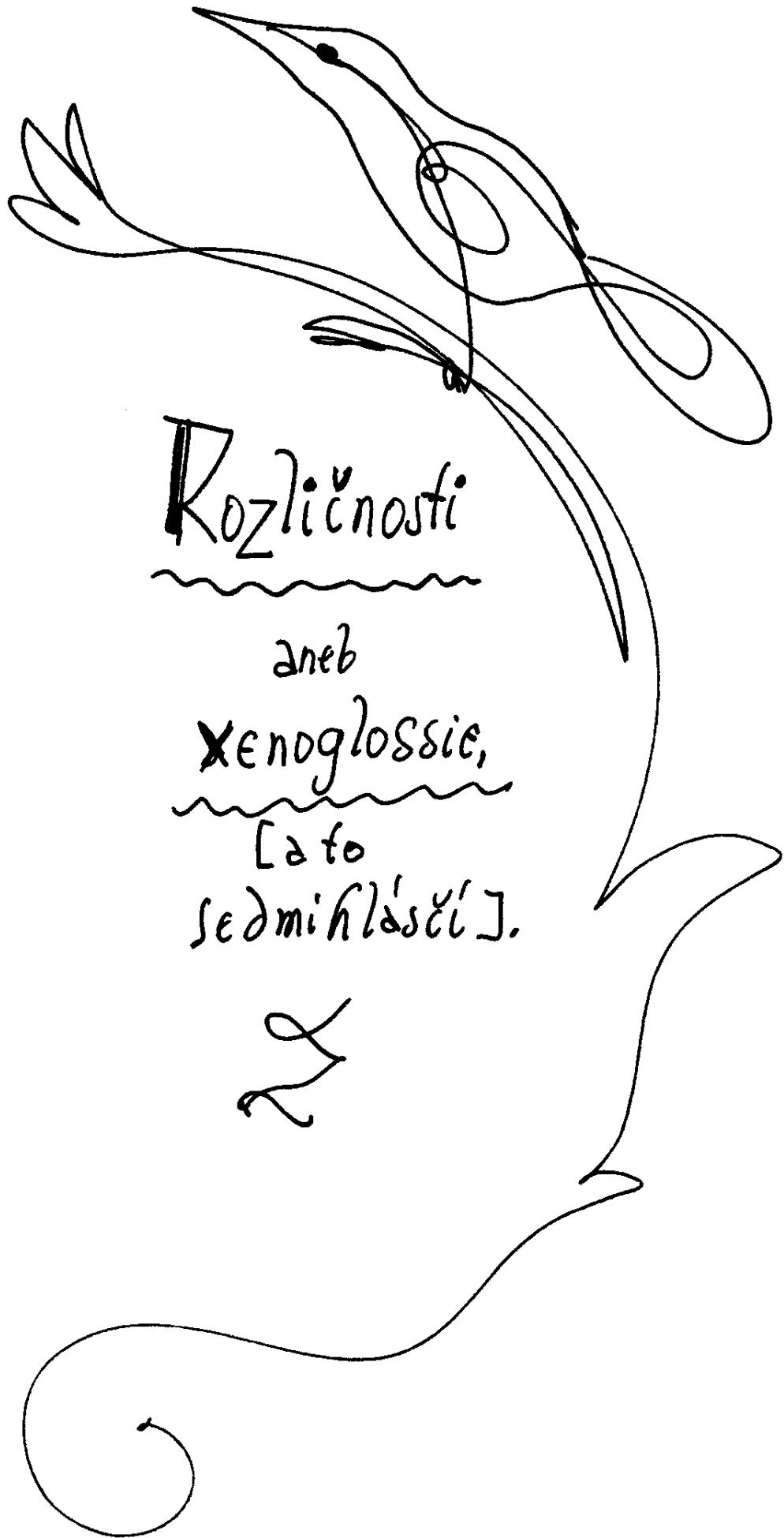
Doposud v mlze na lasturu troubí
Kentaří triton s chrostem delfinu,
Zvuk minulosti matné žuci z hloubi
A se současnosti se prolíná.

Kde melancholie se s hudbou snoubí
Podzimní krajina tě vzpomíná,
ač shorely tvé arthritické klobouky
A vyváhal v kouřem z komína.

Zaniklo dárno chrochání a výhřeva
Z bábelých druhů podle »ukazy«;
nedotknutelný frusť ve svém bytí,

A kdo se třeš ke třem u městu vrati
V podzimních parcích výdy mu budou hrát
trifoni mlžní tvého odkažu.

Z

Rozličnosti

aneb

Xenoglossie,

[əfə]

[ɛd'mi:hla:s̥i:]

28

I ΤΑΝΤΑ ΕΥΔΕΙ

[ΓΝΩΣΤΟΥ ΑΛΚΗΑΝΟΣ, ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΣ
ΕΝ Τῇ Τῷ σωμέτον μορφῇ ~]

- **Ε·ΥΔΟΥΣΙΝ Τ' ΟΡΕΩΝ**
ΚΟΡΥΦΑΙ ΣΠΙΛΑΔΕΣ ΤΕ ΠΑΡΟΙ ΤΕ
ΠΟΛΑ ΤΕ ΤΩΝ ΘΗΡΩΝ
ΑΙΓΕΣ Τ' ΟΡΥΓΕΣ Τ' ΕΛΑΦΟΙ ΤΕ.
- **Ε·ΥΔΕΙ ΚΑΙ Ο ΛΕΩΝ**
ΘΑΡΣΕΙ ΜΗ ΜΙΝ·ΕΡΕΡΟΙΤΕ
ΑΝΔΡΟΣ ΚΑΡΤΟΤΕΡΟΝ :
ΕΥΔΟΥΣΙ ΚΑΛΟΙ ΤΕ ΚΑΚΟΙ ΤΕ.
- **Ε·ΥΔΕΙ Δ' ΑΙΩΝΩΝ**
ΦΥΛΟΝ ΠΤΕΡΟΕΝ ΠΕΡΙ ΘΑΜΝΩΙ
ΠΑΝΤΩΝ·ΗΔΥΤΟΝΩΝ.
ΣΚΟΤΕΟΣ ΥΠΟ ΚΥΜΑΤΙ ΚΑΜΝΩ
·ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ ΚΡΥΠΤΩ
ΚΑΙ ΕΙΣ ΥΠΝΟΝ ΤΑΧΑ ΠΙΠΤΩ.

Рознáмka: Vždy dva řádky sonetu trojí hexametr, s různým řádem na cesty a na konci, jakoř říč řečeninu, jenže obecně, až na poslední drojverici. Jinak je to sonet na 5 různy, o schématu: abab/ abab/ cdcd/ ee//

II
Εις Αφροδίτην

Τ

ΜΟΤΝΙΑ ΚΑΙ ΜΕΡΑΛΗ

ΘΕΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΥΣΑ Γ' ΕΤΑΙΡΩΝ

ΓΟΥΝΥΠΕΤΗΣ ΘΑΜΑΛΗ

ΚΕΙΜΑΙ ΣΩΝ ΑΝΤΙ ΣΦΑΙΡΩΝ.

Δ

ΔΟΣ ΚΙΝΑ ΤΙΣ ΜΕ ΓΑΛΗ *)

ΓΕ ΦΙΛΟΙΗ ΔΟΣ ΕΤΙ ΚΑΙΡΟΝ

ΕΥΜΟΡΦΟΣ ΤΕ ΚΑΛΗ

ΤΗΝ ΣΧΗΣΟΙΜΗΝ ΤΑΧΑ Γ' ΑΙΡΩΝ.

Ε

ΕΙ ΔΕ ΚΛΥΟΙΣ ΕΥΧΗΝ

ΜΕΡΑΛΗ ΚΑΛΙΠΥΡΕ ΘΕΑΙΝΑ

ΣΟΙ ΧΑΡΙΤΩΝ ΤΕΥΧΗ

ΔΩΣΩ ΜΕΝ ΚΑΛΤΣΑ**) ΚΕΛΑΙΝΑ

ΤΟΙΣ Δ' ΕΝ ΜΗΡΟΙΣΙΝ

Ρ' ΑΝΔΑΝΕῖΣ ΜΕΝ ΠΑΣΙ ΘΕΟΙΣΙΝ.

(*) dosloučný příklad ze současné hovorové češtiny

(**) novogrecky písacochy.

(forma sonetu jako písacochy)

A SONNET
[March 1991]

The soul of the old man is set to sail,
a limpid kite, a gliding loafing sonnet,
the piano is like a killer whale
prepared to swallow up the pianist as Jonah.

The bailiff Death is coming with his flail,
as ordered by the body's rightful owner,
the evictor & insolent dethroner
and off she goes all transparent & pale

There will be music by the midnight gnomes,
as they'll intone their paper-covered Combs
under the velvety & starry sky.

and doves with ruby eyes will gently moan
over the cypress which is a black cone,
over the tomb of Lapis Lazuli:

2

IV.

THE JUGGLER'S SONNET

For I'm a juggler trying to oblige,
an excentric an clowning versifex
all kinds of things I'm throwing to the sky, j'
you know? - like torches or the fragile X.

I entertain you; it's a kind of hyg-
enic facility, akin to vernal sex,
I learnt these tricks from an old antique hex,
whose original name, sure, you'd pronounce as
Stryge.

This world's absurd and it is but a mine:
the book which smells of dignifying mold,^{*}
teaches you poetry, as perceived by the old,

the kind with which old poets lived in Liege,
and it says there that »oblige« has no rhyme
EXcept an imperfect one which is »siege«.

* The Art of Versification or the Technicalities of Poetry, with a New and Complete Rhyming Dictionary, by R. F. Brewer, B.A., Edinburgh 1918.

II

Fine Entschuldigung zu Georg Trakl

viz: Paul Šrut: Sonet ke Georgu Traktovi (?)

Stmivavý deſt... zatím jen lampa visí
v bezlisté chodbě u dveří.
Deſt stmivavý a lyží
klikatko pro dveře *)

am abend fält der Kühle Dämmerregen,
die Engellampe glüht schon in der Halle,
die roten Blätter, die von Bäumen fallen
der klare Windbär treibt auf grünen Wegen.

Im Moos der Engel kniet, und dessen Segen
vielleicht hütet uns alle vom Verfalle,
doch untern Buschen erblickt man die Krallen
der Vampirkinder, die sich abends regen.

Der blaue Vogel schreit: Im Widerhalle
die matten Echos laufen sich entgegen,
im seltsam akustischen Spiegelzaal
die Stimmenschatten fliegend sich bewegen,

die Dämmerregentropfen leise sausen,
es schwebt der Engel mit der Lampe draußen.

VI

Lunagna

(Latinitate scholastica)

Lunus in planicie stat
sculptumque magnum expectat....
(Christian Morgenstern *)

Oritur sero Lunagna
e cavitate stabuli
ad musicam praecambuli
oritur lucens & magna.

Videtur volans per stagna
cum sequuntur somnambuli
ut succulenta & diaeta
turpum ad usum populi.

Tunc canunt eam ut deam
lupi & canes aurei
vitream & argenteam
musicam dedicant ei,
ac nocturnus papillio
biciniat cum zilio.

~63~

(*) Sravněj též básničku Ovečka luna I, II a Lunagna I, II
ve sbírce Lingvovýfmomelodie od Libora Kováče (Zürich, 1980)
Prosodie je zde přizvučná, jako u středověkých latinských básní.

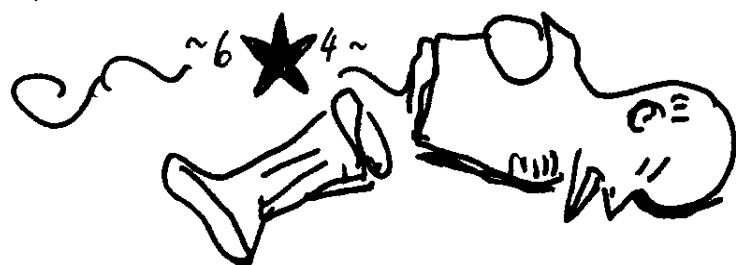
Конец августа 1991

Голубчик, ужесты пропал!
Сибуту главу потерёш!
Уже изъезда ваша ложь,
Дядя Гар Компартию забрал!

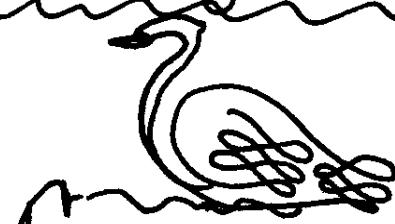
Феликс-каменный юрт-попал,
Ленина ни где не найдёш:
Можно, что его на воззар
изгнал вынужденный падеж.

Непонятные чудеса!
Благо! Чего же ещё ждёт?!
Поток земля и небеса.

Изъезает и КГБ.
Хвала, боже, хвала тебе,
Что этого мне не дали дождаться!

Il cigno magorino ed il fringuello

(2) Labut' Jany ptáček zpívá umělouc
počtu stejně kresně z naší strany hraje
Magoriny labutí píseň.

Cantante muoie il cigno, come attesta
il gran poeta detto il gran Magoro:
Benchè finora visto in quello coro
dei poeti, mi duole la testa.

La mia Musa poliglotta, presta
m'incita a finir L'intento lavoro,
nel qual la vanità si manifesta,
Con un soneto toscano caroto.

Magari! ~ Il gran Magoro non sono
né Bondy, né gli altri tutti quanti:
mi diletto nel antiquato suono,
nei formosi ed eleganti canti.

Perchè non muoio ma soffro, ma sudo
quando il soneto straniere cado.

~615~

[Dedicato all'eccellente signora Sylvia Richtrová, chi scrisse
una critica molto adulatoria di Magor e chi, come capisco, reside in Italia.]

A señor Srut la segunda vez

— Sonet přichází v novi... — a nene to dělá
nejmíne již strožení pro nelitosfne' ptaní
příliž jsme zvyklí ne pravidu plátkatu
a na bášnicky v klici
.... a kdy to nac z jedine' slabity
atd. bez násle ranní.

Pavel Šrut: Sonet Luisi Góngorai y dirgote *

Viene el soneto en una noche oscura
y me espanta que no está bien formado;
Lo respondo con airada bravura
con uno en español versificado.

Muy difícil parece esta aventura,
probándolo me siento desesperado,
porque presumo que me empuje el hado
Continuar con tal empresa dura.

Canta el poeta checo del verano
de rosas hermosas del pergamino
él lo hace en lenguaje bastante llano:

La poesía contorcionada
de Góngora gusta de sombra y nada
Con quien en la noche oscura camino.

X

... 2 poslední sedmimákarónský sonet, ve volnější
alžbětinské formě na jedn rymu.

Tedētai dēkas itvudč
sonetorum extranea:

a me concocta est ea

Ev tñ ēitcglworn ðtñ.

This strange and extravagant game
gefällt den Literaten nicht:
because they cannot do the same
Bin ich für Sie ein Bösewicht.

»Bot, tegħha għixx! «

Così dirà il critico

nel suo stile tipico.

»Cīpostu, żocygħap fättawka! ~

No veo, porque no jugar
en este aquí triste lugar. «

~67~

[Poznámka: Vrát k klasicckých jazyčich idou 2de připravené a by elisí]

Miscellaneous

I.

Byzantský sonet
s protistatním akrostichem *

Veliký Stalin, jak to říč?
Radostné slunce žírnych klasů!
A co je v světě ryzích klasů
Hlaholným hymnem zni mu vstříč.

Leninská pravda v jeho jasu
Jak maják plá nám stále víc:
Do dálí žáří jeho líc,
U rálem, Moskvou, po Dombasu.

Staline, zdrojí svobody!
Tvé jméno volá národy
A napřímuje jejich říje.
Lid s láskou chrání je v své hrudi
J Ameriku zvuk ten budí,
Neboť Tvým jménem Země žije.

(* zde je akrostich graficky zdůrazněn)

d

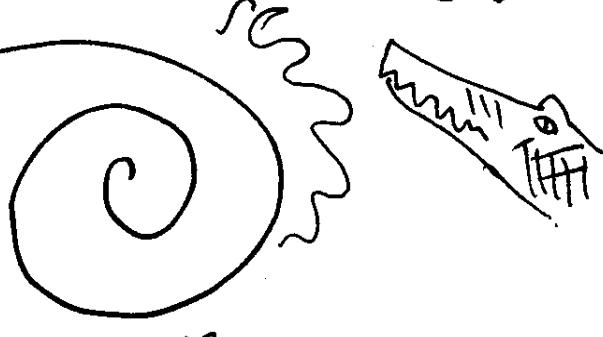
List do věčnosti

Proč jsme se nikdy neviděli?
 Rozličných prostor rozhraní,
 Extraneukleidovské cely
 Zabránily nám ujet kán!

Zopam svalažen hřišník z běli:
 Dnu srodoň jsme dočkali,
 Excesy mocných, jež zde pňely
 Nikoho přiliš nepálí.

Takových losů bylo spousta
 V sovětské sovětové republice!
 A já jsem, bratře, dělal ghasta,
 Ač spíše v matematice.

Už neporiš nám, jak to bylo.
 Ať tak či tak, to olož bylo.

III

Urogalský sonet. *)

Cum ey aüdi que tu seych mortū,
 Kalousek, dichtinctū poëta,

en la raketa som franchportū
 a Geomima, tuy planeta,

Unde tu en un marinū portū
 vicchisti quomod'ancoreta,

chribent poëzia segreta
 en quel de tuy chprétu, occultu, hortu.

a Comburrante sont venudoych
 loch porcoych que fe prim roderū
 ac lagrymabant commovudoych.

Combucto te, venerū vid.

Solum remanser memoriā

De te quom un poëta verū.

(*) Srovnej text: »Zpráva o skutečné události, seběhnutí se na planetě Geomima«. Host, 7/91, str. 227–232.

Překlad předchozího urogalského sonetu,
aneb sám sobě Pseudo { Janouškym,
 Čížným,
 Svatou Kadlecem, } a pod.

Když slyšel jsem, že smrt tě sklála,
 Kalousku, pěvce vyzácných vzletů,
 raketa má se na pouť dala
 z Geomimu na planetu,

K přístavu, kde tvá skryše stála,
 příhodná pro anachoretu;
 tam psal jsi básně, ukryt světu
 v zahradě, jenž v tvé duši plula.

A na kremaci tvou se sjeli
 žrácí tvé duše, veprí draví,
 a dojatě dnes zaslepeli.

Pak zase rozešli se v chvatu.
 Po tobě pamět zůstala tu
 že žil jsi ~ byl jsi básník pravý.
 ~ 72 ~

Poznámka: Překládat vlastní básně je stejně křížké,
 jako cizí, a vysílo mi cosi na způsob
 Vrchlického. Překrapi ráz křížnosti.

I Aspoň trochu zaškobrtat.

Kráčejme s dobovou, budeme moderni:
čto dělat za pšoukání pivá?
žpěvák může na mne kývá
z enklávy dřív snad klášterní.

Má zvláštní ríhající říz,
ječ nedokážu to s ní nikam.

»Parce, pater, parce virgois
iam nunguam plus carmina dicam!«

Kde jsem se to očnul?
Veřejně ve zahrádě.

Zarostla různým magořím a šratem.

Vzdušnám mu nočku:
stojí správně v řadě.

Ve světě živném, smrdutém a krutém.

α

Παρθενίδη

]. Έγινε] λεσπόντι ε θέρογχον Ιησού/ Τύποι
ρυμού ήτοι ουρανούς ρύματος ρύματος ευρύτερας ρύματος,
οφελούσαν Ιησούς ρύματος ρύματος εγγύτερας εργάτης.
πατέρων ρύματος ρύματος ρύματος ρύματος ρύματος ρύματος.

Τα πατέρα συγέβαστα πατέρας ρύματος ρύματος
εδει εύριζε μέρος ρύματος ρύματος ρύματος ρύματος,
οφελούσαν πατέρας ρύματος ρύματος ρύματος πατέρας
λαζαρίδος σε αρχής ρύματος ρύματος ρύματος ρύματος ρύματος.

Επειδήν τας φυλακής πέδη ορθοπλόκος και πάρη
τα πάρη απομονώθηκε πατέρας πατέρας ρύματος ρύματος
οφελούσαν πατέρας ρύματος ρύματος ρύματος ρύματος
λαζαρίδος σε αρχής ρύματος ρύματος ρύματος ρύματος ρύματος.

Πάτο φυλακής Κατερίνης ρύματος ρύματος ρύματος
της Κατερίνης ρύματος ρύματος ρύματος ρύματος ρύματος.

λ

Kosmický Upír.

V hlubinách kosmu cesta daleká,
 kde oči světu hledí přes propasti,
 a černý motýl od tu přilétá,
 aby se mohl na mě duši pásti.

Sesterem noh ji drží jako v pasti
 ohnivým sosařkem ji pronikáje;
 tu duše celá umalevá a taje
 podivnou, dosud nepoznanou slasti'.

Změněna v černou růži sametovou
 vteřinu každou nekonečně zmirá
 blaženě krutou smrtí stále novou;

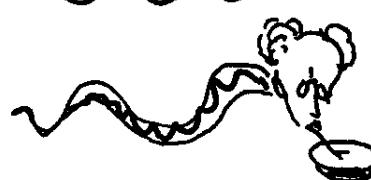
vždy stále další propadá se branou,
 když ohňostroje hvězd vesmírem plavou
 jenž tiše, nezúčastněn, jimi zírá.

α

Poznámka: Toto je sonet na šest rýmů: 2a, 4b, 2c, 2d, 2e, 2f
 které nemají zde vlastní dekádu.

VIII

Leoninský sonet na Z.N. *)

Proč Smetanou že živí ta Nejdla' ic zmije,
Teutonský že Kolář v hudebě ji silno koval,
Zdeněk Rejník.

Když Smetanou se živý
zmijový kmet cpál do sýtosti,
Když fed' jest neživý,
Vyšný hrad mā jeho kosti.

Tento dědoùš vždy mudý
Dokazil naše krásné školství:
Nároð v myslí chudý
Skloznul v mrzke tu pacholství.

Soudruhy že vzneseň,
hle, mají jeho křasti nečisté
v půdě tu posvěcené,
potupou českou je zajisté.

Kletba ho pod kamenem
tíží s mrzklým jeho jménem.

~ 76 ~

(*) Rymorané hexametry, časoměrné) ~ Jinak je to sonet na 7 rýmu:
abab cdcd efef gg.

Vzpomínka na návštěvu.

Po dvaceti letech doma:

Procházím se po Příkopě.

Cikán visí na mé stopě:

»So tu Khámes, Roma, Roma?«

»Andr'o Hrad hi Václav Havel,
raš oda me som bachtalo;
the tu khámes te čoravel
mangenstar, tu žáro žálo!?!«

Cikán velice se diví,
že jsem mluvil jeho řečí;
kousk dale frubka jcěi,
jazz tam vše jako divý:

»Kaj žářen, ač nor odoj
mižechenpe náne giloj.«

X

Sonet na ukončení dekád.

V teriny času stále mijí,
pije je smrt, rolavka s bílým okem:
poslední sonet »Miscellanei«
na objednávku píšu, jaksi zokem.

V těch dekádách jsem si byl vlastním soKem,
úkol si dával těžký rádejí,
než abych šlapal bežnou kolejí,
Báshiků dnčiných prosaickým krokem.

Sedmému sobě stroje úkady,
úkoly jsem si dával stále těžší,
řešil jsem básně jako příklady,

a v soustředění tichém jsem je chystal.

Tak každý sonet rostl jako krystal,
složitě souměrný tvor, který těší.

L

Dra věnce sonetu.

Vysvětlení:

Věnec sonetů je forma, sestávající z patnácti znělek (sonetů) na sedm rýmů, a to tak, že každý další sonet začíná veršem, kterým předchozí končil. První verš prvního sonetu je jako poslední ve čtrnáctém. Patnáctý sonet (uzel) sestává z prvních veršů všech předchozích čtrnácti sonetu.

Kromě v opakovacích verších se ovšem žádne rýmající se slovo nesmí opakovat, a přitom to všechno musí dávat smysl.

Na věnec sonetů musí být tudíž shury dán a dořádžou ho jenom básnicki jako Seifert nebo, s prominutím, Křesadlo. *)

Tolik na vysvětlenou.

~ 80 ~

(*) Jan Čulík v knize »Knihy za ohradou« (Praha 1991) se zmíňuje na str 249 o sbírce Modlitby a kytice Jany Dufkové, že „jedná se o 15 navzájem propojených sonetů“, tj. těsně věnec. Asi dobrý, když Čulík věnuje Dufkové jen krátkých 7 řádků.

I.

O ženách.

① O ženy, klecťo Čadamova,
pro vás jsme z ráje vyhnáni
pro pouhé jablka sežrání!
Evo, ty smyčker Satanova!

Pro ženskou Trója padla v zkázu,
pro ženskou Ctirad upad v plen,
Abelard pro svou Héloisu^{*)}
byl dokonce i vykleštěn.

Tak dráho přijdou vaše slasti,
jimž bolest kráčí v zápětí!
S vám jsme stále nad propastí!

O ženy, zdroje nebezpečí,
před vám houpi muži kleci,
o kterak o vás nepěti?

~ 81 ~

(*) Pýcha předchází psd: Vždycky jsem s qustem opravoval těžem lingvistické chyby – a už jsem se chytil sám! Muži ja to ovšem naše českindita, které nás vede, je někdy myslit Jungmann putoval Rousínovou a Novou Héloisou (což vystončí Elocázu). Bráť jsem ji že herman minci, až nedávno jsem zjistil, že je řecké Héloïse, tj. Je z řečtiny rýmující īčák!! Dokáže mi řeč!

② O, kterak o vás nepěti?

Bez vás se nelze narodit
a ve vás kotví lidské bytí
od věku, od nepaměti.

Jen rámi život kolotá,
jste zdrojem vzniku, tím i smrti,
jste mysterium, jež nás drtí,
jste nositelky života.

Jste zmije sladce jedovaté
jimž kráčí zkáza v zářeti,
jste pekelnice, nebo svaté.

Jste narkotika přirozená:
Vždy muže omamuje žena;
jsou slastná vaše objevi.

③ Jsou slastná vaše objekty,
když podléháte sile žitečé,
at' v sedě, v leže nebo v kleče
když držíte nás v zajetí,

at' doma nebo v přírodě,
at' v pasteli či u postele,
na horách, v lese, ve vodě
at' v kostele nebo na kostele,

at' dole nebo nahore,
at' ve věži, kde sídlí sova,
at' v jakékoli prostorě

vždy vaše objekty jsou blaha'
vždy k nim nás vede věčná snaha,
jich žádáme si stále znova.

~

④ Jich žádáme si stále znova,
těch slasti k nenasycení.

Jsme v jejich sítích chyceni,
jsou naše poustě Otrokova.

Ať kněžny, kněžky nebo selky,
atď dámy nebo holčice,
jste božské dásně tváru žnětky:

Ať na kolenuk vaš jen ctíme,
či pouze chceme s vám spát,
nikdy se vaš přec nezavíme.

Ať v dočasném, či pevném svazku
výdrycky nás máte na provázku,
jsme použí rabi vašich vnoř.

⑤ Jsme použí rádi vašich vnađ
a frnem u něm vyfrňení
když dojde k jejich ožnažení
když pro nás odkládáte šat.

Když jako žuna zpoza mraku
plet v polosahu zazáří
a jako stránky ve snáři
se tiše ožvíváte zraku.

Když objeví se obliny,
jež sladce modelují stíny,
ty pahorky a doliny,

když naše touha stále vztušta,
ramena, paže, stehna ústa
a vaše ňádra, žodeč, klínky.

⑥ A vaše řádra, žádě, klíny
jsou našich věžnic závory;
máte nás v moci, potvory.
Odpusť nám, Bože, naše viny.

Neb pro ty věci zradíme
svobodu vlastní dle i cílí;
pro maso, které v hrobě zmizí,
urputné půtky svádíme.

Tak ženy otrokem je muž
a nemůže být nikdy jiný,
trvá v jeho srdci jako nůž:

Táhnou nás, praví smilný Goethe,
však toho tahu směr si plete:
Skrávají nás do hlubiny.

⑦

Strhárají nás do hlubiny ~
a snaž se tak či naopak
nevyhraješ tak ani tak,
vždy dopustíš se voloviny.

Nebot' ti, co jich se vzdali,
aby se vyhli pohromě
a dali přednost Sodome,
se sami vlastně jimi stali;

tak jeden druhému je ženou:
Tim hnušnější je jejich pán,
když za žmudnou se slastí ženou.

Je žena propast nevyhnutná,
její náde všechno sladcej' chutná,
tám řítíme se každý rád.

⑧ Tam řítime se každý rád
a nemyslime na následky.

Věžní nás: muže, chlapce, dědky
co nemohou už ani vstát.

Pro ženy přijdem na mizinu
i za majetkem pilime,
pro ženy snažno řilime,
jest osa světa v ženském klínku.

Pro ženy každime si zdraví
pro ženy upadáme v dluh,
pro ženy mříme bez potravy.

Pro ženy mrháme své sily:
tu kletbu nás nás uválili
snad přitoda, snad mrzky bůh.

⑨ \$nád příroda, snad mrzcejší bůh
nás utvořili k smíchu, že vlasti,
že ženské směšné kvalnosti
nám budou působiti výruch.

Vložili do nás programy,
že klaněti se budem klínů,
my robotové z proteinů,
výživní slepě na žádmy.

Tak jsouce zkonztruováni,
vždy modlímec se k řádkům, břichu,
synové Evy vyhnání.

Vždy ztráta rozumu nám hrozí;
tak demilurgové či boží
si stvorili v nás řádky k smíchu.

⑩ V nás stvořili si šásky k smíchu,
jak nejlépe jen dovedli:
jsme ženským tělem posedli,
uniknout nelze ani mnichu.

Ponoukají ho, dokud žije,
zjevují se mu ve spánku,
na nebi v pruzích červánků
je kreslí jeho fantazie.

Ať mnich, či občan urozený,
ať sexuální dôbrodruh,
vždy v hlavě hraje mu ženy.

Tak Stvořitel či stvořitele
nás k ženám připoutali cele
a uzavřeli bludný Kruh

⑪ a uzavřeli bludný kruh,
z nějž nevadou ven žádná vrata;
že ženská neřídí, nebo svatá
že muž je blb či veleduch,

vždy bude kuhat za svou paní
a dělat ženským košpary,
že krásná je, či maskara,
vždycky se jí ten klupák kloní.

Ach, ženy, ženy já hledné
nás všechny ráčoju a mámí ~
že upeřímne, či proradné,

vždy budem miti touhu tuto,
tak bylo zřejmě rozhodnuto,
že nemůžeme být sám.

⑫ Že nemůžeme být sami
a i když k ženám nesmíme,
pak aspoň si je vysníme
a budou aspoň v duchu s námi.

Bez žen je smutno k zaufání
a s nimi jsou jas komplikace,
problémy, hádky, agitace ~
přehnaná cena kochání!

Orozmarné ty samice!
Jsou proradné jak včel jámy!
Kazí nám život velice.

Však nad Širia víc se třpytí
a nelze, nelze bez nich být
bez žen, však ani se ženami

α

(13) Bez žen, však ani se ženami:

Sámotář, myslíš, že se má,
však neznás jeho dilema,
měnil by, spárování, s vánmi.

Uniknout vásni nelze mu:

Snad gumarou má doma pannu,
snad provozuje samohannu,
či slouží chtví jinému.

Však vásen, ta ho neopustí
a fakt to frustrá jeho pychu.
že tak či onak vždy je spustí

ta fakt se tedy lidé žení.
Leč všeobecně: možno není
žít bez hřichu však ani v hřichu.

⑯ **Z**ít bez hřichu však ani v hřichu,
žít s ženami, či bez ženy ?
Jsou sice na to stvořeny,
však nikdy ke klidu a tichu!

Kdo vyhne se, má jenom nudu,
kdo ne, má sice zábavu,
však starosti až nad hlavu
a brzy ví, že podlech bludu.

Nejde to tak a ani tak:
Pamatujte si moje slova:
Láska nás vezde do oblací,
všecky do pekel nás často sraží.
Andělé! Dáblové a vráži!
O, ženy, kletbo Adamova!

✓

Uzel.

⑯ O, ženy, kletbo Adamova!

O, kterak o vás nepěti?

Jsou sластná vaše objetí,
jich žádáme si stále znova.

Jsme pouze rádi vašich vlast
a vaše nádraží, žádě, klínky
středují nás do hlubiny:
tam řítíme se každý ráz.

Snad příroda, snad mýlký bůh
v nás stvořili si šásky k smíchu
a uzavřeli bludný kruh

že nemůžeme být sami
bez žen, všecky dny se ženami;
žít bez hřichu všecky dny v hřichu.

II Vzdurověnec

[Odporvěj ná »Věnec sonetů« J. Seiferta]

① Souvisekem věžoví je vzpíná,
je krásná jako zjevení,
není to Rupa Ramení,
na kterou člověk zapomíná.

Pronikla do mých cév a žil
a vždy mi bude státi v cestě,
proč právě v ní jsem vznik a žil
a ne v nějakém jiném městě?

Hudbou svých věžovitých písňů
vzala mne na vždy do područe:
Krystalisuje jako křišťál.

Jak zvýknem si, jak zapomenem
na věž, které hraje plénem
a dole pedál řeky hucí?

② d dole pedál řeky hučí:
Ta mění se, je neměnná.
Tma kolem ní je zelená,
Bral jsem tam dívky do náručí.

Za nocí hvězdných povodní
lze hrát v ní roli astronauta,
začínco v délce hučící auta
a Hrad je bledou pochodní.

d jak ta řeka u nohou
je sama stejná, pořád jiná
pod proměnlivou oblohou,
jež mráčí se a zase září,
má stejně věží jako fvláří,
někomu chutná jak hlt vína.

③ Někomu chutná jak hlt vína:
Nic se mu vlastně neděje,
když tiše hlidá večeje,
i když ho partaj napomíná.

O pustil kdysi rodnou stranu,
včas poznal, že se nelze práť:
Některé dali do utanu,
však on je starý kamarád.

Slavík je pěvec: Podle Brehma
se žítí v kleci snadno učí
a po svobodě touhu nemá.

V kleci je atmosféra hutná:
Někomu možná vinem chutná,
někomu po octě a žluči

2

④ Někomu po octě a žluči
čpi na jaře i v jeseni
to nendpadné věžení,
kde hudební zni a stromy pruč.

Však přece jenom čerti tváře
skutečnou pravdu odhalí,
když v nadýchání ranní páře
se nad věžemi vydali.

Asijský starýk na panelu
se nadživotně na nás ledá
a podobně se sentinelu.

I když se klenis před Leninem,
nejsi si jist svým vlastním stlncem.
Co je mi platna její kráva!

⑤ Co je mi platná její krása,
když sleduje mne vlastní stín,
nač je mi věnec z kropelin,
když na mne všude druhý důraz?

Není to žádoucí skýv,
anebo kapec ve kropence,
člověk je nejen chleb živ
mazaným tlustě nebo tence.

Jsou časy ovšem velmi skvělé
ta jara, léta, podzimy,
i zimy jež se sněhem bělají.

Přeji si více od životu,
co je mi platná krásná hmota,
když moje duše mrtví mi?

⑥ Když moje duše mrtví mi
a chce si protřepat svá křídla,
nepadnu čeku do osudu,
nač bych tu čekal s mrtvými?

Ať jaro drahé hroby zdobí
a tráva voní silicí:

Jsou tamy ještě jiné hroby
a v nich jsou živí básníci.

Chtěl bych též zpívat o binoklu,
ale to nějak nezní mi,
jsem roven spráškanému čočku.

Ta vynucená odpověď!
Nic naplno se říci nedá!
Odejdu raděj do zimy.

~ 101 ~

⑦ Odejdu ráděj do zimy
a budu bloudit po cizině,
nebudu těšnit po tom víně,
u němž gorilenko hrozí mi.

Přišel prý duben, hleděte lidé.
Nad řekou prolet cizí pták.
Jak je ti, starý Theognide?
Diváš se divně do oblací.

Ten osud na mne také čeká,
poutnická hůl a kalabasa:
to přece stačí pro člověka.

Do dálky pronadl se Týn,
že se mnoh kráčí hůl a stín,
prýč od erárních hřnců mala.

⑧ Pryč od erárních hinců mraď,
vždyť ani nejsou největší,
ani mi příliš nesvědčí,
snad přivezli je z domu rasa.

Když rohouzí zpěv vyvolence
se echem vracel od skály,
tu povinně jsme plesali,
nás bard nám tajně pletl věnce.

Obratně splétal krásná slova,
byli jsme jimi zmámeni:
Nebyla žrovna Tyrtaiova.

Že pryč tu máme jenom čekat
a zatím holky z krajek svlékat,
ach, na co je mi kamenní.

⑨ Ach, na co je mi kámení,
které už opustila síla,
skořápka prázdná po ní zbyla
a nepotřebná známení.

O, kdež tu kletbu rozbitu!
Vždyť už se ani neodváží
jmenovat Ty, k nimž vztah půjčí:
O, Krista Bohu, Mariju!

A co jsme se jen naptali,
kde je ten chorál k nebi klene.
Sámi jsme brali metály

a bojovali jenom v loži.
Na co je mi to mrtvé zboží,
byť stále fimi posvěcené?

⑩ Byť staletimi posvěcené,
je v okovech a jsme v něm sami.

Ví, jak má oslovovat dámky,
že ji to také připomene.

Já ovšem sdílím jeho horečku,
vřátk neumím to se ženami,
ostatně na té Bílé Horě
nebyla, myslím, žrovna s námi.

Co připomínat Bílou Horu?

Jsme jako pláštík ježení.

Byl únor — čepen po únoru.

Vzal jsem svůj ranec zpod kavárny.
Zmizely rychle v modré dálce
kopce, jež sládnou zelení.

(11) Kopce, jež sladou zelení
a je jich sedm jako v Rímě;
Však vím, že Praha odpustí mně,
mám její tajné sdělení.

A její řeka byla Bílá,
Letěl jsem nad jejími jezky.
Vím, že mě sama vypustíš,
jako ten vězeň na Bezdězi.

Zůstala sama za mříží
a jenom v noci tajně vzlýká
a marně, marně vhlíží.

Všechny návenek a pro cizince
ji stále zdobí zlaté mince
a květ, jenž s každým jarem vzniká.

(12) A květ, jenž s každým járem vzniká
ji ze všech šperků nejvíce žadání
přečkal zatím všechny doby,
je z kamene a neutíká.

Láká mne také její Šíje,
však upřímně a bez fógi:
Slavík, ten v kleci dobré žije,
však sedmičásek zachází.

Hledal jsem v starém kalendáři,
jaká je na to pravostika,
kdy vlastně přijdu k čertu - lháři!

Kdy ale přijdu, to se nedív.
Tádá se, že na to nejsou zpěvy
a načeckrana erotika.

(13) a náčehraná erotika:
Růměnec cítím na lící.
Říci to, nebo neříci?
A čeho se to vlastně týká?
Ždá se to velmi nečekané.
Otvíram «Sloupec morový».
Však najel jsem to žárc, pane!
Jak si to básník zodpoví?
Kdež je vlastně nalezájí
ty nohy Prahy roztažené,
řídí jich voda, jenž tam se tají?
V Břevnově? Nebo u Fišpanky?
Prý Praha drtí jeho spánky.
To okupenty nezajíme.

~

⑯ To okupanty nezažene.
Však jednou půjdu od vás!
Viz zbraně města napřažené,
slyš tajný ohlas chorálu!

Ač odesel jsem z jejích bran
a nyní za to také platím,
tunel se hape z obou stran
a oni jsou tu jenom platím!

Odejít nebo zůstat?
Je v tom či onom vůbec vina?
Uždyť za sto let nic neplatí,
sbloněná dny rovná žije.
A platím Město pořád žije,
souzvukem věžoví se vzpíná.

(15) Souzvukem řežoví je výpina
a dole pedál řeky hučí,
někomu chutná jak hilt vína,
někomu po octě a žluči.

Co je mi plátna její krásy,
když moje duše mrtví mi?
Odejdu ráděj' do zimy,
příč od erárních fitnů maz.

Ach, na co je mi ramení,
byť staletími posvěcené,
kopce jež s lánou zelení
a květ jenž s každým járem vyniká
a nechráná erotika?
To okupanty nezajene.

α
~ 110 ~